

نشست خبری چهاردهمین جشنواره مردمی فیلم عمار

در نشست خبری چهاردهمین جشنواره مردمی عمار مطرح شد

عمران

قالب هنری جهاد تبیین است

نمادین جلوی در ورودی موزه هنرهای معاصر فلسطین محدود نشد و رسالت‌شان محور مباحث مطرح شده در این نشست بود. هدف برگزاری این نشست اعلام اولویت‌ها و تبیین محورهای جشنواره بود اما خالد القدومی (نماینده جنبش مقاومت اسلامی حماس در ایران)، سهیل اسعد (دبیر چهاردهمین جشنواره مردمی فیلم عمار) و سعید خورشیدی (رئیس شورای سیاست‌گذاری جشنواره مردمی فیلم عمار) آمده بودند تا از جنگ رسانه در غزه و ایستادن در سمت درست تاریخ در مقابل جریان رسانه‌های مسلط بگویند چرا که به باور برگزارکنندگان این رویداد، غزه یکی از مهم‌ترین مصادیق مردمی بودن این جشنواره است که شکل گرفته تا آنها را روایت کند.

مانوئل آوالانس از تجربه حضور در ایران و جشنواره فیلم کوتاه تهران به «ایران» گفت

تهران شگفت‌زده‌ام کرد

شده از سوی جشنواره شاید چندان دقیق به نظر نرسد اما می‌توان به نمونه‌ای از تصویری که آنها از ایران و آثار سینمایی کشورمان دریافت کرده‌اند، پی برد. مانوئل آوالانس رئیس بنیاد و جشنواره بین‌المللی فیلم «هوستکا» اسپانیا که به‌عنوان یکی از رؤسای جشنواره‌های اسکارکوالیفایند (مورد تأیید اسکار) در چهلمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران حضور داشت از تجربه حضورش در تهران و تطابق این تجربه به تصویری که از سینمای ایران دریافت کرده به «ایران» گفته است. او که پزشک بازنشسته و گویند است چند سالی است جشنواره سینمایی با موضوع کوهستان را هم راه‌اندازی کرده است. صحبت‌های آوالانس درباره سینمای کوتاه کشورمان، شناس آثار جشنواره‌های اسکارکوالیفایند در اسکار، تجربه حضور در جشنواره فیلم کوتاه تهران و... را در ادامه می‌خوانید:

بیبیتی، من می‌گفتم ایرانی، فقط ایرانی. در یکی از فیلم‌ها، قصه در یکی از روستاهای ایران می‌گذشت، شوهر خانم تخت گرفته بود و همسرش ناراضی بود. تفاوت روایت و شهر در ایران برابرم جالب بود. به نظر من تصویر از ایران شبیه سال ۵۰ اسپانیاست. از این نظر که در اسپانیا هم آن موقع فرهنگ روستا یا شهر فرق داشت. فرهنگ روستایی یا شهرنشینی در ایران فرق دارد. آوالانس درباره شناختن از سینمای ایران بدون نام بردن از فیلمسازان ایرانی می‌گوید که اغلب آثار شاخص فیلمسازان شناخته شده را دیده و از موفقیت سینمای ایران در جشنواره‌های سن سباستین و کاتالونیا یاد می‌کند. او درباره نیاز جهان به شناخت از فرهنگ کشورهای مختلف و جذابیت تنوع اقلیم و قومی ایران و کنجکاوی‌ها درباره همه آنچه از تمامیت ایران جایش در سینمای ایران، خالی است می‌گوید: «در دنیای امروز مردم کنجکاوند که درباره مردم دیگر نقاط دنیا بیشتر بدانند و بیشتر فرا بگیرند. در عرصه سینما خیلی چیزها دیده می‌شود. ما دوست داریم راجع به فرهنگ ایران و حتی راجع به جغرافیای ایران چیزهای بیشتری یاد بگیریم. برای جشنواره فیلم کوتاه دیگری که با محور کوهستان و تمام ماجراجویی‌هایش، برگزار می‌کنم مشتاقم آثاری از فیلمسازان ایرانی دریافت کنم. دوست دارم که دنیا طبیعت، اقلیم و محیط زیست ایران را ببیند و بیشتر بشناسد. کشوری که هم بیابان و هم کوهستان و هم طبیعت سرسبز و دریا دارد. حدود ۴ سال پیش قرار بود برای اسکی به ایران بایم که به دلایلی نشد.»

روایت کودکان غزه برنده است
نشست خبری چهاردهمین جشنواره عمار با صحبت‌های علی خلیلی دانشجوی فلسطینی در ایران آغاز شد. او مروری بر اتفاقات اخیر غزه و بازتاب آن در رسانه‌ها داشت و در نهایت تأکید کرد: «این جنگ، جنگ رسانه است.» در ادامه علی محمد مؤدب شاعر و از داوران پیشین جشنواره عمار با اشاره به این جمله که «فلسطین کلید رمزآلود ظهور است» از ناچی‌العلی، مصطفی عقاد، غسان کنفانی و... به عنوان شهدای فرهنگ و هنر در راه آرمان فلسطین نام برد و درخواست کرد جشنواره عمار توجه بیشتری در معرفی این اشخاص داشته باشد.

پس از شعر خوانی مؤدب درباره غزه و فلسطین، خالد القدومی نماینده جنبش مقاومت اسلامی حماس در ایران، با تأکید بر اینکه دروغ‌های هر کشور، از فرهنگش می‌آید با استناد به سر بردن کودکان الجزایری توسط اشغالگران فرانسوی و تصویر آمریکایی‌ها کنار زنان برهنه ویت‌کنگی به عنوان شواهد تاریخی و در عین حال برجسب آدم‌خواری به سرخ‌پوستان، نمونه بارز این خبررسانی دروغ در عصر امروز را بردن سر کودکان توسط حماس عنوان کرد.

او گفت: «ما معتقدیم برای ساختن روایت باید به سرعت حقیقت برویم اما اسرائیلی‌ها به سرعت بازاریابی می‌روند چرا که بازاریابی بسیار مهم است. القدومی با تأکید بر اینکه صهیونیست‌ها اجازه کار دقیق به همه رسانه‌ها نمی‌دهند، افزود: «ما فقط به روایت دقیق و محکم از اتفاقات رخ داده در نوار غزه نیاز داریم. الان به آمند در صحنه و حضور در میدان داریم تا جلوی دروغ‌ها گرفته شود. جنگ غزه جنگ روایت‌هاست، امروز روایت کودکان فلسطین برنده شده است به خاطر دردی که همگان آن را می‌فهمند.»

خالد القدومی در بخشی از صحبت‌هایش با انتقاد از اینکه تنها خروجی نشست کشورهای عربی - اسلامی بیانیه بوده است، افزود: «در حالی که دیپلماسی، اثری بیشتر از موشک دارد اما سران این کشورها حتی حاضر به قطع روابط با رژیم صهیونیستی نیستند. کسی از حکام عربی که جرأت کند از حماس حمایت یا آنها همراهی کند، وجود ندارد و در این زمینه هیچ حاکم عربی موضع نگرفت اما مردم جهان هوشیار و با ملت فلسطین هستند.»

صدا و سیمای مردم سانسور شده
در بخش دیگر این نشست سعید خورشیدی، رئیس شورای سیاست‌گذاری جشنواره مردمی فیلم عمار در سخنانی از اهداف شکل‌گیری این جشنواره گفت و افزود: «جشنواره مردمی فیلم عمار از ابتدای شکل‌گیری با شعار صداوسیمای مردم سانسور شده در قاب رسانه‌ها شکل گرفت و وظیفه خود می‌داند تلاش کند دغدغه‌ها و مسائل این قشر از مردم را که دیده نمی‌شوند بازنمایی کند. به یک معنا جشنواره عمار یک رسانه برای جریان مقاومت است. امروز مردم غزه نمونه بارز این مردم هستند و جشنواره عمار باید شرایط آنها را روایت کند.»

او با اشاره به ولادت حضرت زینب(س) و جمله معروفش که جز زیبایی ندیدم، گفت: «اگر هنرمندان ما با تأسی از این نگاه به آنچه در فلسطین می‌گذرد نگاه کنند، زیبایی‌های حماسه‌هایی را که شکل می‌گیرد خواهند دید و احساس وظیفه خواهند کرد تا آن را در قاب هنر روایت کنند.»

صدای مستقیم مردم بدون ترجمه
سهیل اسعد دبیر جشنواره چهاردهم در سخنانی از تفاوت‌های این جشنواره و آثارش با دیگر رویدادهای سینمایی گفت: «این جشنواره نمونه‌ای را معرفی کرده که در آن اقتصاد، چهارچوب اصلی نیست. دومین مورد اتحاد تولیدکنندگان با مخاطبان است. تحول سوم در مفهوم هنر است و آن چیزی که مصطلح است این است که هنر تفکر را می‌سازد، اما در جشنواره عمار این معادله تغییر کرده و تفکر سازنده هنر است. در هالیوود تکنولوژی روح هنر است، اما در عمار اخلاق و وجدان روح هنر است. در دنیا حاکمان از هنر برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی استفاده می‌کنند اما در عمار باز این معادله تغییر کرده و مردم روی حاکمیت اثرگذار هستند.» او در پایان عمار را سینمای بدون سانسور و تریبون انتقاد مردمی برای تقویت فرهنگ انتقادپذیری و صدای مستقیم مردم بدون ترجمه عنوان کرد و در نهایت گفت: «عمار قالب هنری جهاد تبیین است.»

در بخش‌های مختلف این نشست حمید صالحی دبیر اجرایی این جشنواره، اطلاعاتی از عملکرد جشنواره چهاردهم ارائه کرد و در پایان مراسم از پوستر این رویداد رونمایی شد.

او می‌گوید: «حدود ۱۰ سال پیش فیلم کوتاهی که حدود یک دقیقه بود، برنده جشنواره هوشکا شد. این فیلم جنگ بین دو گروه از گاوها بود. تیم داورى این طور تفسیر کرد که این جنگ بین دو قدرت در اجتماع است. این فیلم کوتاه به فینال اسکار رفت چون آنها هم تفسیرشان از این بود که فیلم مواجهه دو قدرت در جامعه است. فیلمساز توانسته بود خیلی ساده بدون هیچ دیالوگی فقط با تصاویر، جنگ بین دو قدرت را روایت کند.»

فاخره‌سازی صف‌های طولانی جشنواره فیلم کوتاه
جشنواره بین‌المللی فیلم هوشکا همچون جشنواره فیلم کوتاه تهران جزو جشنواره‌های اسکارکوالیفایند (جشنواره‌های مورد تأیید اسکار) است. تأییدیه اسکار بر این جشنواره البته قدمت بیشتری دارد و اثر برترین جشنواره از سال ۲۰۰۴ به‌صورت مستقیم به اسکار راه پیدا می‌کند. این امتیاز توجه بیشتر و رقابت جدی‌تر فیلمسازان را به جشنواره مطوف و طبیعاً اهمیت قضاوت هیأت داورى را هم دو چندان می‌کند. آوالانس با تأکید بر اهمیت دوره بر سرنوشت فیلمسازان کوتاه، در ادامه می‌افزاید: «تیم داورى باید قدرت تألیف و تفسیر داشته باشند. وقتی تیم خوب باشد امکان بیشتری هم وجود دارد که اثر برگزیده در اسکار برنده شود. ما ۲۳ سال است که فیلم‌های کوتاه را انتخاب و گلچین می‌کنیم و راجع به فیلم برگزیده سبک‌های بحث می‌کنیم. یکسری کارها به فینال اسکار رسیده و برخی اوقات هم نه.»

گفت و گو

گفت‌وگویی «ایران» با بهمن نامورمطلق
عضو پیوسته فرهنگستان هنر درباره اهمیت برپایی هفته کتاب

گروه فرهنگی / بهمن نامورمطلق، عضو پیوسته فرهنگستان هنر برپایی رویدادهای کتاب‌محور در روزگاری که تکنولوژی‌های مدرن ارتباطی حضور پررنگی بر زندگی انسان پیدا کرده را کاری مهم در جهت حفظ جایگاه کتاب و کتاب‌خوانی در زندگی امروز می‌داند. در کپ‌وگفت امروز «ایران» با این نویسنده و نظریه‌پرداز فرهنگی نکات بیشتری را درباره ضرورت برگزاری هفته‌های فرهنگی می‌خوانید.

نیازمند رویدادهای فرهنگ‌محور هستیم
بهمن نامورمطلق درباره چگونگی اثرگذاری برنامه‌های هفته کتاب در فضای عمومی جامعه به «ایران» گفت: «میزان اثرگذاری برپایی رویدادی همچون هفته کتاب به شرایط فضای عمومی جامعه، دغدغه‌مند بودن مسئولان و مدیران فرهنگی و همچنین تعریفی که از این قبیل رویداد ارائه می‌شود بستگی دارد. هر زمان فضای جامعه مناسب بوده و متولیان نیز دغدغه کتاب داشته‌اند و از جنس کتاب بوده‌اند، مجریان برگزاری هفته کتاب با بیشترین میزان اثرگذاری ویژه‌برنامه‌های این رویداد فرهنگی رویه‌رو شده‌اند و شاهد کارها و ابداعات جدید و اثرگذار بوده‌ایم.» نویسنده کتاب «ادامی‌سر بینامتنیت»، درباره نقش رویدادهای ملی ویژه رویدادهای حوزه فرهنگ در ایجاد همبستگی اجتماعی نیز تصریح کرد: «فرهنگ یکی از بخش‌های رویدادمحور است و هر رویدادی برای خود فلسفه و قاعده‌ای دارد. اهمیت رویدادهای فرهنگی در عصر کنونی بیش از گذشته است چرا که نقش واسطه را بر تشریح و تسهیل دریافت ما از مسائل فرهنگی ایفا می‌کند. مطالعات به‌عنوان رویداد در دوره معاصر شکل گرفته و امروزه دانشی به‌عنوان «مطالعه رویداد» وجود دارد.» وی افزود: «هفته کتاب می‌تواند به‌عنوان یک رویداد بزرگ نقش آفرینی کند و ما نیاز بسیاری به رویدادهای کتاب‌محور داریم. به‌خصوص که نوع دریافت ما از نظام کلامی ویژه نظام نظری، کاملاً متفاوت از نظام تصویری است. هر کدام از این دو نظام، بخشی از نیازهای ما را مرتفع می‌کنند و مکمل یکدیگر هستند و نظام تصویری به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند جای نظام کلامی را بگیرد. این مسأله ویژه در حوزه فرهنگ که کلام‌محور است، نمود بیشتری دارد. بالطبع دریافت در نظام کلامی عمیق‌تر است.»

عضو هیأت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی در تشریح اهمیت نظام کلامی، ادامه داد: «ما در دوره باستان، نوشتار خاص خودمان را ابداع کردیم. در اسطوره‌های مان هم می‌بینیم که طهمورت شرط زنده ماندن و آزار کردن دیوها را آموزش خواندن و نوشتن به انسان‌ها قرار داد؛ همان رویکردی که پیامبر(ص) در صدر اسلام نسبت به اسرا داشتند. قرآن کتاب آسمانی ما نیز نوشتاری و کلامی است. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «کن فیکون» و این نشان از اهمیت گفتن دارد.»

این استاد دانشگاه تصریح کرد: «در طول تاریخ، نوع ارتباط ما با مضامین و مفاهیم عمدتاً از طریق کلمه بوده و کتاب در نظام اسلامی جایگاه خاصی دارد ولی چون آگاهی کافی نسبت به اهمیت کلام و نوشتار وجود ندارد، آن طور که باید مورد توجه قرار نگرفته است. باید ابتدا اهمیت و ویژگی‌های دریافت کلامی و نوشتاری را بشناسیم و سپس آن را برای جامعه و ویژه نسل جوان تشریح کنیم. در این صورت جوانان بیشتر به سمت کتاب و کتاب‌خوانی سوق پیدا می‌کنند و مطالعه روزانه چند صفحه کتاب برای آنها تبدیل به یک عادت می‌شود.»

هفته کتاب می‌تواند نقطه اوج فرهنگ‌سازی و گفتمان‌سازی باشد

نویسنده کتاب «اسطوره‌های عشق در فرهنگ ایرانی» در بخش دیگری از سخنانش گفت: «تکرار اصلی هفته کتاب، فرهنگ‌سازی و گفتمان‌سازی برای نوجو بیشتر به کتاب و مقوله کتاب‌خوانی است که این موارد می‌تواند ما را به همبستگی اجتماعی برساند. اگر اهداف اصلی به‌درستی دنبال شوند، پره‌های دیگری همچون همبستگی اجتماعی در پی‌ان حاصل خواهد شد. خوب است در پیشبرد برنامه‌های هفته کتاب از گروه‌های مرجع برای ترویج کتاب‌خوانی استفاده شود و یک برنامه عدالت‌محور در حوزه رویدادها اتفاق بیفتد و همه مردم در سراسر کشور احساس کنند که در برنامه‌های این رویداد سهیم هستند.»

بهمن نامورمطلق در ادامه افزود: «فراهم ساختن زمینه گفت‌وگوی مخاطبان با نویسندگان و برنامه‌هایی از این دست می‌تواند به این رویداد گرما و شور و شوق ببخشد. اگر آدم‌ها به‌واسطه کتاب با هم مرتبط شوند، این ارتباط عمیق خواهد بود. مفاهیمی مانند همبستگی، صلح، رفاه و حکمت را می‌توان به‌واسطه کتاب در جامعه نهادینه کرد. هفته کتاب می‌تواند نقطه اوج فرهنگ‌سازی و گفتمان‌سازی باشد. کشور ما همواره در طول تاریخ، مهد علم، فرهنگ و هنر بوده است که با استفاده از فرصت هفته کتاب می‌توان این جایگاه را به همه دنیا نشان داد. امیدوارم شاهد روزی باشیم که مردم و ویژه جوانان‌مان را در همه اماکن در حال کتاب‌خواندن ببینیم.» گفتنی است که سی‌ویکمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران با شعار «آینده خواندنی است» از بیست‌وسوم آبان‌ماه آغاز شده و تا سی‌ام آبان‌ماه ۱۴۰۲ نیز ادامه دارد.

ابوالفضل نسایی / ایران

